

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Ecclesiastica Hymnodia Libri Tres

Secchi, Anacleto

Antverpiæ, 1634

Cap. XIV. Plurium cantantium societas confert Hymnodiaē varias vtilitates.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45942](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45942)

uior adesse debeat pœna, si gratia non proficit ad salutem. Concedere dignetur Dominus noster vnique Religioso, vt quod ore quotidie profert, dum canit vel recitat, *Legem pone mihi Domine viam iustificationum tuarum, & exquirã eam semper*, opere ipso aliquando expleat, & vita, exemplo, precibus & hortationibus populos ad meliora prouocet. Tunc sicut vita respondebit statui, ita preces maiorem apud Deum vim possidebunt.

CAPVT XIV.

*Plurium cantantium societas confert**Hymnodie varias utilitates.*

CVM ratio chori, in quo diuinæ persoluntur laudes, exigat plurium societatem concordem, qui eodem animo & consonantia, licet diuersis vocibus, alternis versibus & vicibus, eundem celebrent & precentur Deum Hymnis & Canticis, præstat videre ac considerare, quanta ex hac concordi plurium societate proficiantur bona atque utilitates. Hæc cognitio plurimum conferet ad chori amorem & frequentiam fouendam. Tria præcipua bona ex hac vnione orta possumus attendere, nimirum vsum cantus faciliorem, insuper Dei maiorem delectationem, tandem precum vim efficacior.

Cantus vsus redditur facilior ex alternatione versuum, qui modò ab vna chori parte modò ab alia dicuntur: dum enim alij cantant, quiescunt alij, & hi statim feruentiores redeunt ad cantum dum illi quiescunt. Hac alterna canendi forma

Z 4 ad

fit ad salutem, maiores exigunt pœnas.
Psal. 118.

Chori vsus plurima confert psallentibus bona.

Cantus psalmodiorum facilior in choro.

ad nostram informationem, vti superiori diximus Libro, vtebantur Seraphini, ab Isaia in antiqua Ecclesia, & à D. Ignatio Episcopo & martyre in noua Ecclesia auditi, canentes alter alterum Hymnos Deo altissimo. Hac forma expletur suauius illud onus, quod aliàs esset & laboriosum & graue, propter prolixitatem Psalmorum & precum, quando semper ab iisdem verbis sine vlla quietis interpolatione concinerentur.

Hac eadem alternationis seu vicissitudinis forma in onerum deportatione nouerunt vti ipsa animalia rationis expertia, ab ipsa natura edocentur, vt suauiora reddantur onera portanda. De ceruis prodiderunt graues Scriptores, quemadmodum refertur à D. Augustino, quòd dum pascuunt mare volentes, fretum aliquòd tranare opus habent, quia onere cornuum valdè premuntur, quo possent ex latitudine tractus maris facillime tandem demergi, ita se ordinare nouerunt, vnus post alium positus collocet caput suum super graue super anteriorem sibi socium. Et ne prior alios antecedit onere pressus demergatur, quia nulli præcedenti caput suum potest imponere, solent vicibus alternis officium ducis facere, ac præcedere; ita vt qui prior antecessit aliquòd freti spatium, iam sui capitis onere lassatus, post omnes se recipiat, vt caput suum declinet super vltimum ceruum, interim alius eius fungitur munere, donec lassatus recedat post omnes ad quiescendum: hac alterna vicissitudine suauissimè perueniunt ad litus inter fretorum & fluminum transnatione, idem obiter

*Cervorum
industria
in fretis
transuadendis.*

Homil. 21.
de Verbis
Apost. &
lib. 83. 99.
q. 71. & in
Psal. 41.

uant Ecclesiastici in Officij diuini & cantus exercitatione ; alternis enim versibus explent suum munus mira suauitate , ob interpositam quietis vicissitudinem.

Secundo loco, ista pluralitas & varietas cantantium maiorem Deo exhibere dignoscitur delectationem, ob eam rationem, quia exhibent musicæ modulationis, qua Deū summoperè delectari tradunt sacri Libri, perfectū exemplar. Sicut musica *Plurium* modulationis ex plurium vocum concordia *psallentiū* discordia *concordia* coalescit, in ea enim adesse debent voces graues, *Deo est* acutæ, altæ & variæ, omnes tamen reddunt suauem *gratior.* concentum; ita dum in choro Ecclesiastico plures conueniunt psallentes, qui sunt varij tum temperamenti, tum ætatis, tum gradus, tum aliquando etiam patriæ, nihilominus reddunt eisdem Hymnos, easdemque preces, orationes, & sonum. Quando præsertim omnes sunt vera caritate coniuncti, dici poterunt suauissimam modulationis & musicæ formam referre Deum valde delectantem. hoc sensu dixit sanctus Augustinus, *D. August.*
Quod multi homines caritatis vinculo colligati vnus *Præfat. in*
sint homo, & ipsorum vnus hominis vox in Psal- *Psal. 69.*
mis plerumque auditur; & sic clamat vnus tam-
quam omnes, quia omnes in vno vnus sunt.

Quantum delectetur Deus hac cantantium diuersa conditione & qualitate in vnum conspirante, possumus rectè colligere ex variis sacri Evangelij & Apocalypsis locis. Nouimus ex Euangelio magnas mirasque promissiones factas à Deo *Varia gra-* fuisse pluribus orantibus in vnum coactis. Semel *tiarum* promisit Christus Dominus, se concessurum *promissio-* quamlibet petitionem emissam à pluribus con- *nes oran-* cordibus in fundenda oratione: *tibus in v-* *num facta.* *Matth. 18.*
Dico vobis, quia

si duo ex vobis consenserint super terram, de omni re, quamcumque petierint, fiet illis. tunc autem sermonem fuisse de petitoria precatione ab hominibus ad Deum offerenda, docet Caietanus ad eum locum. Addidit statim Christus Dominus aliam promissionem, nimirum promissionem suam diuinam presentiam iis, qui simul vniuersam orationem conuenissent: *Vbi sunt duo vel tres congregati in nomine meo, ibi sum in medio eorum.*

In cuius presentiae & assistentiae figuram possumus recolere situm ex diuina ordinatione Altaris incensorum designatum, nempe coram Arca Domini.

Exod. 40. *Altare aureum, in quo adoletur incensum, coram Arca testimonij. Non sine mysterio voluit Deus collocandum Altare incensorum coram Arca, in qua Deus aderat presens.* Figura ista fuit diuinæ presentiae promissa orantibus in vnum collectis. Quis modò nescit

Altare incensorum typus est orationis caritate feruentis. Altare incensorum, quod aureum erat, designat orationem caritati coniunctam? nam aureum est symbolum caritatis, incensum autem orationis. Si oratio, ex diuini Dionysij doctrina, dicitur eleuatio mentis in Deum, etiam incensum in Deum dirigitur, vnde vtrumque simul in Psalmis à Dauide copulatur: *Dirigatur Dominus oratio mea sicut incensum in conspectu tuo.* Cum igitur Deus promittat & exhibeat suam presentiam hisce orationibus coniunctim à pluribus oblationibus concludere nouit animus, magnam ex hisce orationibus delectationem in Deum derivari.

Psal. 140. *Dirigatur Dominus oratio mea sicut incensum in conspectu tuo.* Cum igitur Deus promittat & exhibeat suam presentiam hisce orationibus coniunctim à pluribus oblationibus concludere nouit animus, magnam ex hisce orationibus delectationem in Deum derivari.

Laudes cariores Deo in calis à creaturis diuersis offeruntur. Quinimò si dicamus, delectationem illam non esse valde dissimilem ab ea, quam in Empyreum celo haurit Deus ex Hymnodiis Beatorum, forsitan non dicetur quidquam hyperbolicum, sed simpliciter

simpliciter verum : nam prodidit diuus Ioannes, Apoc. 4. quòd solemniores & gratiores Hymnodia Deo oblatae in caelis expleantur à quatuor animalibus simul vnitis, sed diuersae naturae, conditionis & formae, nimirum à leone, vitulo, homine & aquila; quae animalia requiem non habebant die ac nocte dicentia Hymnum trifagion: *Sanctus, sanctus, sanctus, Dominus Deus omnipotens, qui erat, & qui est, & qui venturus est.* Qua voce emissa, quia gratissima est Deo, statim applaudunt viginti quatuor alij seniores, illis animalibus se iungentes, exclamantes: *Dignus es Domine Deus noster accipere gloriam, & honorem, & virtutem; quia tu creasti omnia, & propter voluntatem tuam erant, & creata sunt.* En quomodo delectatur Deus laudibus oblati à creaturis diuersae speciei & conditionis, vt cognoscantur ex hisce narrationibus, quòd tunc gratiores redduntur laudes, quando à pluribus in vnum coactis expleantur, & offeruntur. hinc illa Tertulliani sententia: *Coimus in caetum & congregationem, vt ad Deum, quasi facta manu, ambiamus orantes.*

Tertiò, ex hac plurium canentium in choro vnione prouenit precum vis efficacior. Tanta pol-
 lent apud Deum auctoritate preces vnitae plu-
 rium personarum, vt si quod petitur sit hone-
 stum, obtineatur citius & certius ab istis. Licet
 omnes preces, quae puro sunt corde à singulis
 priuatim orantibus, esse possint saepeque sint Deo
 gratæ; nihilominus facilius respiciuntur à Deo
 quàm orationes multorum simul precantium.
 Expendere solebat ad hoc institutum Origenes
 illam petitionem tanti ponderis oblatam à Spon-
 sa in Canticis, cum dixit: *Osculez me osculo*
 oris

*Multorum
 simul orã-
 tium pre-
 ces non re-
 spiciuntur.*

Cantic. 1.

oris

oris sui. Magna certè petitio, quæ nimiam re-
let familiaritatem; quia tamen fiebat à Spon-
id est ab Ecclesia, quæ plurium fidelium
congregationem, fuit illicò exaudita: præsentem
enim habuit Sponsum desideratum, cum eo
loquia trahens suauia. *Meliora sunt vbera tua*

Origenes
Homil. in
Cantic. 1.

no. Ex quibus verbis acutè colligit Origenes præ-
sentiam Sponsi, cùm non ampliùs per modum
optantis, sed præsentis eum alloquatur. vnde
stat promissionem illam fuisse expletam, quæ
stat promissionem illam fuisse expletam, quæ
stat promissionem illam fuisse expletam, quæ

Isaiæ 58.

Dominus per Isaiam pronuntiauit: *Adhuc in-
quente dicam, Ecce adsum.*

S. Chryf.
Hom. 3. de
Incompr.
Dei nat.

*Loci san-
ctitas & v-
nio oran-
tium vim
auget pre-
cibus.*

Ad eandem rem confirmandam elegantia
tiones congerit beatus Chrysofomus Homilia
Incomprehensibili Dei natura. Postquam
pronuntiauit, preces in Templis factas esse
gratiores ratione sanctitatis loci, affert
vnionem plurium orantium: *Vbi, inquit, tot
tres, ubi clamor felici societate excitus ad Deum
immortalem refertur.* In hac societate vult
Chrysofomus esse efficaciam maiorem præ
illam vnionem: *Est enim in hoc plus aliquid,
delicet concordia, conspiratio, copula amoris &
ritatis.* Expendere solebat Doctor egregius
tionem illam factam à fidelibus simul vniti-
prima nascente Ecclesia pro incolumitate Petri
qui erat ad supplicium, ex Regis Herodis
creto, euocandus die postera: cùm enim
fieret sine intermissione ab Ecclesia ad Deum
ecce Angelus Domini adstitit soluens catenas
carceres aperiens, sospitemque educens Petrum
in libertatem. Ex hoc euentu appositè concludit
dius Chrysofomus magnam vim & efficaciam
precum à communi aliquo Ecclesiæ conuen-
factarum

Actor. 12.
Preces Ec-
clesiæ libe-
rant Petrum
è carcere.

Chrysofomus esse efficaciam maiorem præ
illam vnionem: *Est enim in hoc plus aliquid,
delicet concordia, conspiratio, copula amoris &
ritatis.* Expendere solebat Doctor egregius
tionem illam factam à fidelibus simul vniti-
prima nascente Ecclesia pro incolumitate Petri
qui erat ad supplicium, ex Regis Herodis
creto, euocandus die postera: cùm enim
fieret sine intermissione ab Ecclesia ad Deum
ecce Angelus Domini adstitit soluens catenas
carceres aperiens, sospitemque educens Petrum
in libertatem. Ex hoc euentu appositè concludit
dius Chrysofomus magnam vim & efficaciam
precum à communi aliquo Ecclesiæ conuen-
factarum

factarum : *Quod si Petro Ecclesie oratio profuit, & columnam illam ac firmamentum nostrae Religionis carcere liberavit, cur eius vim tu contemnis?*

Quando videt Deus plurium affectus simul vnitos, quasi videtur coactus exaudire, quem admodum aliquando euenire conspiciamus inter nos mortales. Sæpè clamor populorum deprecantium gratiam pro reo ad mortem addicto extorquere solet. Euentum præcedentibus similem libet aduertere in destructione Ierichuntis. non enim sine mysterio voluit Deus, quòd non priùs corruerent illius vrbs muri, nisi post clamorem simul vnitum totius populi. Tunc statim muri demoliti iacuerunt. *Igitur omni populo vociferante, & clangentibus tubis, muri illicò corruerunt.* qui effectus non acciderat nec prima, nec secunda, nec tertia die vsque ad septimam; quia totus populus non vociferauerat, sicuti tandem vociferauit in vltima præscripta die. Hunc euentum considerans Origenes, concludit, maiorem inde cognosci vim communium orationum.

Precum vnio cogit Deum.

Ios. 6. Iericho destruitur clamore.

Origenes Homil. 7. in Iosuc.

Quia res ista est maximè iucunda, libet diffusius eam comprobare aliis euentibus præclaris, quos vidit nostra Ecclesia Catholica. Recolamus hoc loco orationem illam Apostolorum & fidelium simul congregatorum vnà cum sanctissima Virgine Deipara, dum prima ipsius Ecclesie iacerentur fundamenta: nam orantibus omnibus vnanimiter in cœnaculo Sion, adfuit repente de cælo Spiritus sanctus igneis flammis, qui illos felices orantes accendit, & incendit, imò suauissimè adussit. Hic euentus non ea tantummodò accidit vice, sed iterùm ac sæpè, quando primi

Spiritus sanctus precibus obtinetur.

primi

Astor. 4.

primi illi pij fideles vniti orabant. Insigniores quemdam alium euentum describunt sacra Historia, quando, fidelibus quibusdam simul cum Apostolis in oratione coniunctis, dum vnanimiter dicerent, *Domine, tu es qui fecisti calum, terram, mare, & omnia que in eis sunt, qui Spiritu sancto per os patris nostri Dauid, pueri tui, existi, &c. Nunc Domine respice in minas eorum, & da seruis tuis cum omni fiducia loqui verbum tuum*, vix peracta oratione, motus factus est illo loco verè beato, adfuitque super illos orantes Spiritus sanctus, qui illos repleuit.

Nec posterioribus temporibus similes euentus denegati sunt aliis orantibus simul iunctis non tam loco, quàm animo & affectibus.

Umbertus lib. 1.

Ferdinand. Castil. p. 1. lib. 1. c. 61.

Spiritus sanctus descendit super psallentes pios.

Beata Virgo Deipara ostendit se orantibus vnitis.

D. Anton. 3. p. Histor. tit. 23. c. 3. §. 1.

no M. CC. XLVII. in Conuentu Montispeffulani in Gallia, dum ad generalia Comitia ex omnibus orbis partibus frequentiores conuenissent Religiosi Ordinis Prædicatorum, & in eadem die sanctissimæ Pentecostes essent vnanimiter impleretur Horam Tertiam, ad Hymnum, *Veni creator Spiritus*, ecce visus est Spiritus sanctus descendere in ignea claritate super psallentium chorum, implens eorum corda diuino ardore. Et maioribus cumularentur donis veri illi pij Religiosi, visa deinde etiam est beata Virgo Deipara benignè respiciens eos. Dum enim congregata Ecclesia cantarent deuotissimum Hymnum, *Salve Regina*, adfuit sanctissima Deipara Filium Deum gestans inter brachia; postquam ante Fratres, ad illa verba, *Et Iesum brachium fructum ventris tui*, ostendebat singulis Fratribus eundem Filiolum: cum ad ea verba perueniret, *O dulcis virgo Maria*, quando

caput profundè inclinabant, ipsa resalutans Fratres se inclinabat. Quod illis tunc contigit visibiliter, contingere sæpè inuisibiliter credendum est animis rectè dispositis ac præparatis inter orandum & psallendum. Quòd si fortassis non semper concedatur huiusmodi gratia, non idcirco virtus Spiritus sancti credi debet imminuta, vel diuina misericordia super psallentes abbreviata, sed id nostris euagationibus aut aliis prædominantibus in corde passionibus est adscribendum. Melius itaque semper est orare cum aliis coniunctim quàm solum, etiam ob eam causam; quia quod aliquando, imò sæpè, non auderet quis perire suæ vilitatis conscius, id obtinere merebitur ex petitione facta ab aliis sociis, qui fortassis gratiores Deo sunt, & magis accepti. Nam dum singuli orant pro omnibus, aiebat D. Ambr. brosius, sequitur vt omnes orent pro singulis. D. Ambr. lib. de Cain & Abel, cap. 9. Hinc fit, quòd cognoscentes tot tantaq; bona ex societate psallentium orta, omni seposita alia cura, studeant interessè choro ad diuinas persoluendas laudes vnà cum aliis; vel si in itinere necessariò reperiantur, solent in ipsis locis hospitij socios adhibere ad recitationem Officij. quemadmodum à nostro Episcopo Dossenio obseruauimus factum, dum, visitationis gratia, siue ad nostros Religiosos, siue ad Religiosos Fullienses proficisceretur. Pia persona student recitare Officium vnà cum sociis. Quemadmodum etiam obseruare solitum scribunt D. Dominicum in suis itineribus. Idem hodie obseruatur à multis piis Religiosis, qui nouerunt fructus magnos ex hac societate prouenientes.

CAPVT